

Ympäristönsuojelulain toimeenpano

Pienryhmä 11

Luvituksen menettelytapaohjeet

Reko Vuotila LSSAVI

Keskitytty uusiin menettelyä koskeviin säännöksiin

- Toimivallan siirto
- Yleiseen lupamenettelyyn muutoksia ja täsmennyksiä
- Direktiivilaitosten lupien tarkistamismenettelystä
- Valvonta ja hallintopakko (vain lyhyt maininta tässä esityksessä)
- Muutoksenhaku/oikaisuvaatimukset

Toimivallan siirto lupa-asiassa

- Uusi säännös siirtämisestä valtion ympäristölupaviranomaiselta kunnan ympäristölupaviranomaiselle (esityksen 38 §)
- Kunnan hakemuksesta
- YM päättää
- Kuullaan valtion ympäristölupa- ja valvontaviranomaista
- Tietyt toiminnot rajattu pois siirtomahdollisuuden piiristä
- Muutoksenhaku KHO:een

Lupamenettely

Esityksen 39 §: hakemus ja siihen liitettävät selvitykset

- Hakemus kirjallisesti, mutta lisäksi valtion ympäristölupaviranomaiselle sähköisesti, jollei viranomainen ole muuta hyväksynyt
- Entisiä YSA:n säännöksiä hakemuksesta nyt lakiin
- Tarvittaessa pyydetään täydentämään hakemusta määräajassa uhalla, että hakemus voidaan jättää tutkimatta (samoin vesilaissa)(esityksen 40 §)

Lupamenettely

- Täydennyspyyntö ja uhka: voi koskea muutakin asian ratkaisemiseksi tarpeellista selvitystä (hakemusasiakirjojen lisäksi)
- Hakijan voidaan velvoittaa täydentämään tai selvittämään uhalla, että se muutoin hankitaan hakijan kustannuksella, jos asian ratkaisemisella on merkitystä yleisen edun kannalta tai painavat syyt sitä edellyttävät
- (Perustelut: pyyntö yksilöitävä, riittävä määräaika, ilmoitettava, että asia voidaan ratkaista, vaikkei täydennetä)

Lupamenettely

- Lausunnon pyytäminen (42 §); uutena saamelaiskäräjiltä ja kolttien kyläkokoukselta, jos toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä saamelaisten kotiseutualueella tai koltta-alueella; sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta
- Edelleen valtion ympäristölupaviranomaisen lausuntopyyntövelvoite laajempi kuin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen (koskee lausuntoja valtion valvontaviranomaiselta, toiminnan sijaintikunnalta ja tarvittaessa vaikutusalueen kunnilta)
- VNA:ssa säädetään velvollisuudesta pyytää lausunto ”erityisviranomaisilta”

Lupamenettely

- Hakemuksesta tiedottaminen (44 §); kuulutus myös lupaviranomaisen internetsivuilla, ei enää lupaviranomaisen ilmoitustaululla; nettikuulutus saa sisältää toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot
- Hakemusasiakirjat pidettävä nähtävillä vähintään kuulutusajan toiminnan vaikutusalueen kunnissa
- Valtion ympäristölupaviranomaisen julkaistava internetsivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä hakemuksesta ja mahdollisuuksien mukaan hakemuksen muu keskeinen sisältö
- Asianosaisille kopio kuulutuksesta
- Sähköisen tiedonsaannin edistäminen; oikeus pyynnöstä saada tieto tietyllä alueella vireille tulleista ympäristölupa-asioista sähköisin viestein sen mukaan kuin viranomaisen tietojärjestelmässä on mahdollista ottaa vastaan tällaisia pyyntöjä ja lähettää viestejä automatisoidusti (45 §)

Lupamenettely

- Samalla toiminta-alueella sijaitsevat eri toiminnot; jos eri hakemukset, käsiteltävä ja ratkaistava *tarvittaessa* samanaikaisesti ottaen huomioon toimintojen muodostama kokonaisuus (46 §)
- Vesilain mukaisen hakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely (47 §); kuten aikaisemmin, mutta ympäristölupahakemus sähköisesti ja tiedottaminen sähköisesti ja internetissä; vrt. vesilaki
- (Vesilaki joustavampi; voidaan soveltaa ysl:ia ilman erillistä hakemusta
- Ympäristölupa-asiassa vesilain soveltaminen (lupa) ilman erillistä hakemusta, jos tiedot muuten riittäviä ?)

Lupamenettely

- Lupapäätöksen antaminen edelleen julkipanon jälkeen
- Päätöksestä tiedottaminen (85 §); valtion ympäristölupaviranomaisen julkaistava päätös internetsivuillaan, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen julkaistava päätöksensä internetsivuillaan mahdollisuuksien mukaan
- Sijaintipaikka saa olla internetissä julkaistavassa päätöksessä (yksityishenkilötoiminnanharjoittajan nimeä ja yhteystietoja ei yleensä tarpeen julkaista)

Direktiivilaitoksia koskevia säännöksiä

- Kun komissio julkaissut päätöksen direktiivilaitoksen pääasiallista toimintaa koskevista päätelmistä, laitoksen ympäristölupaa on tarkistettava, jos se ei vastaa voimassaolevia päätelmiä, YSL:ia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai jos luvassa on määräys päätelmien päästötaoja lievemmistä raja-arvoista (80 §)
- Selvitys valvontaviranomaiselle tarkistamistarpeesta 6 kk:ssa päätelmien julkaisemisesta
- Valvontaviranomainen määrää tarvittaessa jättämään tarkistamishakemuksen (aikaisintaan 6 kk:ssa määräyksen antamisesta)

Direktiivilaitoksia koskevia säännöksiä

- Lupahakemukseen liitettävä maaperän ja pohjaveden perustilaselvitys, jos toiminnassa käytetään, varastoidaan tai tuotetaan tai muuten syntyy merkityksellisiä vaarallisia aineita (82 §)
- Luvan tarkistaminen lupaviranomaisessa (81 §) käsiteltävä kiireellisenä (vrt. luonnos VNA ympäristönsuojelusta)
- Luvassa toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa noudattamaan päätelmiä aikaisintaan 4 vuoden kuluttua siitä, kun komissio julkaissut päätöksen päätelmistä, jollei hakija hae aikaisempaa ajankohtaa
- Harkintaa esim. hakemuksen tiedoksiannossa (96 §)

Direktiivilaitoksia koskevia säännöksiä

- Jos päätelmissä ei kuvattu toiminnan tai tuotantomenetelmän tyyppiä tai kaikkia ympäristövaikutuksia, lupamääräykset BAT-yleissäännökseen perustuvan arvioinnin mukaan (75 §); lupaviranomaisen kuultava hakijaa määräyksistä, jos ne poikkeavat olennaisesti hakijan hakemuksessaan esittämästä (”taataan toiminnanharjoittajan ja lupaviranomaisen välinen vuoropuhelu”)

Muita menettelysäännöksiä

- Hallintomenettely eräissä asioissa (96 §); mahdollistaa kevyemmän menettelyn hakemuksesta ja päätöksestä tiedottamisessa; ei välttämättä kuulutusta, jos asia merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto asianosaisille voidaan antaa muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muiden kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedottamista ei tarvita
- Koskee tarkkailusuunnitelman antamista, tarkkailumääräysten muuttamista, niitä koskevaa oikaisuvaatimusta, lupamääräysten tarkistamista, luvan raukeamista, luvat muuttamista ja peruuttamista, lupamääräyksen määräajan pidentämistä, toiminnan lopettamista koskevien määräysten antamista
- Lausuntojen pyytäminen harkinnanvaraista tällöin

Luvan selventäminen

- Lupaviranomainen voi toiminnanharjoittajan tai valvontaviranomaisen pyynnöstä saattaa ympäristöluvan tiedot ajan tasalle antamalla asiasta kirjallisen lausuman (92 §)
- Selventävä
- Luvan tosiasiallista sisältöä ei muuteta; ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä muutosta kenenkään oikeuteen tai etuun

Valvonta ja hallintopakko

- Valvontasuunnitelma ja –ohjelma, määräaikaistarkastukset ja tarkastukset onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa
- Avustajan käyttäminen
- Tarkastusmenettely
- Rikkomuksen ja laiminlyönnin oikaiseminen; valtion valvontaviranomainen tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen; ei lopulta ainakaan näillä näkymin valtion lupaviranomainen
- Luvun alla säännellään tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta; mainitaan myös lupaviranomainen

Muutoksenhaku

- Suoraan Vaasan hallinto-oikeuteen, joka tiedottaa ja hoitaa kuulemisen (190 §)
- (Edellyttää yhteistyötä lupaviranomaisen kanssa; mm. asianosaisluettelon toimittamisessa ym.)
- Valtioneuvoston ja ympäristöministeriön päätöksestä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukset

- Muutoksenhakua koskevaan lukuun
- Uutena: oikaisuvaatimus direktiivilaitoksen luvan tarkistamisvelvollisuutta koskevasta päätöksestä; toiminnanharjoittaja saa hakea oikaisua valtion valvontaviranomaisen päätökseen luvan tarkistamisvelvollisuudesta BAT-päätelmien päivittämisen vuoksi; haetaan valtion ympäristölupaviranomaiselta

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään tallennettavat tiedot

- Koottu yhteen pykälään (223 §)
- Uutena: velvollisuus tallettaa tiedot Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

- Pääsääntö: lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan vanhojen säännösten mukaisesti
- Luvanvaraiseksi tulevat: lupaa haettava vuoden kuluessa lain voimaantulosta (porrastuksia?, turvetuotanto ?); lupa-asian vireilläolo ei estä toiminnan jatkamista
- Ei enää luvanvaraiset: lupa raukeaa lain voimaan tullessa; vireillä oleva lupahakemus jää sillensä
- Rekisteröitävät: lupa raukeaa vasta kun VNA tulee sovellettavaksi

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

- Erityissääntelyä: mm. direktiivilaitokset, suuret polttolaitokset, jätteen rinnakkaispolttolaitokset, jätteen käsittelytoiminnan vakuutta koskevan lupamääräyksen tarkistaminen